

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 64847-09-25

1 15 מרץ 2026
2

לפני כבוד השופט הבכיר, אסף הראל

התובע
קלאודיו פבונצ'לו
ע"י ב"כ: עו"ד א' ציגלר, על פי מינוי של הלשכה
לסיוע משפטי

הנתבע
המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ: עו"ד ב' קמינסקי

3

פסק דין

4

5 1. בפסק דין זה עלי לקבוע האם נפל פגם בהחלטת הנתבע מיום 8.9.25 שקבעה
6 שהתובע אינו תושב ישראל לצרכי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה –
7 1995 (להלן – החוק) וחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד – 1994 (להלן – חוק
8 ביטוח בריאות ממלכתי).

9

10 2. התובע העיד לעצמו. כמו כן העידו מטעם התובע אריאלה שמו, אחותה של בת
11 זוגו המנוחה של התובע (להלן – אריאלה) ועדי אילו, בתה של אריאלה שמו (להלן –
12 עדי).

13

המבחנים לקביעת תושבות לפי החוק

14

15 3. החוק אינו מגדיר מיהו תושב ישראל לענין החוק. החוק כן מגדיר שורה של
16 מקרים בהם לא יראו באדם תושב לענין החוק, אולם מקרים אלו אינם רלוונטיים
17 לעניינינו (סעיף 2א לחוק).

18

19 4. התושבות נבחנת לפי מבחן מירב הזיקות, כשלמקום המגורים משקל מיוחד.
20 לכן, ככלל, מי שמתגורר מחוץ לישראל, לא יוכר כתושב (עב"ל (ארצי) 13192-07-19
21 עיסא – המוסד לביטוח לאומי, פס' 17 (10.8.2021)). זאת, גם אם הוא מתגורר
22 בסמיכות לקו הגבול וגם אם בחר ללמוד או לעבוד בישראל (עב"ל (ארצי) 56814-06-
23 16 אבו מיאלה – המוסד לביטוח לאומי, פס' 29 (30.3.20) (להלן- ענין אבו מיאלה)).

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 64847-09-25

1
2 5. למבחן מירב הזיקות שני פנים: אובייקטיבי וסובייקטיבי. הפן האובייקטיבי
3 בוחן היכן מצויות מירב הזיקות של האדם מבחינה פיזית. הפן הסובייקטיבי בוחן מה
4 היתה כוונתו של האדם והכין הוא רואה את מרכז חייו (ענין אבו מיאלה, פס' 29).
5
6 6. נסיבות שניתן לשקול בעת בחינת מבחן מירב הזיקות כוללות זמן שהייה
7 בישראל בתקופה הרלוונטית, קיומם של נכסים בישראל, מקום מגורים פיזי, המקום
8 בו מתגוררת משפחת האדם ובו לומדים ילדיו, אופי המקום, קשרים קהילתיים
9 וחברתיים, מקום העיסוק וההשתכרות, מקום האינטרסים הכלכליים, כיצד הציג
10 עצמו האדם (מלמד על כוונה), ומטרת השהייה מחוץ לישראל (האם ללימודים, טיפול
11 רפואי וכו') (עב"ל (ארצי) 363/09 עזה – המוסד לביטוח לאומי, פס' 15 (13.3.2011)).

12

13

נטל השכנוע

14 7. נטל השכנוע וההוכחה בסוגיית התושבות ייקבע לפי המצב הקודם לתקופה
15 במחלוקת: אם לפני התקופה הרלוונטית היה התובע תושב ישראל, הרי שחובת
16 ההוכחה נוטל על המוסד לביטוח לאומי להראות שאינו תושב עוד (עב"ל (ארצי)
17 13192-07-19 עיסא – המוסד לביטוח לאומי, פס' 18 (10.8.2021)). בעניינינו, התובע
18 מאשר בתצהירו כי עובר לשנת 2014 לא היה תושב ישראל. לטענת התובע, הוא תושב
19 ישראל מאז 2014 (סעיפים 12 ו-21 לתצהיר התובע). משכך, נטל השכנוע מוטל בהליך
20 כאן על התובע. לטעמי, התובע עמד בנטל זה והראה שהוא תושב ישראל רק החל מ-
21 4/24 ולא קודם לכן.

22

23

גרסת התובע בדבר תושבות בישראל מאז 2014

24 8. התובע יליד 1961, ונולד באיטליה. על פי גרסתו – שלא נסתרה - בשנים 1993-
25 1998 חי בישראל ונישא לורדית ליפין (להלן – **ורדית**) ומהנישואים נולדו שני ילדים.
26 בשנים 1998-2014 עזב עם משפחתו לאיטליה ובשנת 2013 התגרש מורדית (סעיפים 1-
27 8 לתצהיר התובע; עדותו בעמוד 14 לפרוטוקול).

28

29 9. גרסת התובע היא שמאז 2014 הוא מתגורר בישראל. נטען שלאורך השנים מאז
30 2014 התגורר התובע עם מי שהיתה בת זוגו אז – רבקה שמו (להלן – **רבקה**) - וזאת
31 עד שנפטרה בחודש 3/25. התובע טוען שרבקה היתה ידועה בציבור שלו. מהקשר הזוגי

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 64847-09-25

- 1 בין התובע ובין רבקה נולד בן משותף, שהוא כיום קטין (להלן – **הבן הקטין**). התובע
2 מסביר שלאורך השנים בהם היה תושב ישראל מאז 2014, נסע מספר פעמים בשנה
3 לאיטליה כדי לבקר את אמו ואחותו המתגוררות שם וגם כדי למכור שם בגדים באופן
4 שההכנסה מעסק זה תשמש אותו למחייה בישראל (סעיפים 1, 12-15, 18-22 לתצהיר
5 התובע)
- 6
- 7 10. גרסת התובע לפיה הוא תושב ישראל משנת 2014 – לא מקובלת עלי. היא נסתרת
8 מגרסות שמסרו לנתבע התובע ורבקה בזמן אמת. היא גם לא עולה בקנה אחד עם כמות
9 הימים בהם שהה התובע בישראל מדי שנה.
- 10
- 11 11. כך, למשל, בשאלון של הנתבע לבדיקת תושבות אותו מילא התובע בחודש 5/24
12 (העתק צורף לכתב ההגנה), נרשם שהתובע חזר לישראל באופן קבוע ב"אפריל 24"
13 (סעיף 4א) לשאלון); וכי התובע "רוצה לעלות לארץ" (סעיף 3ב) לשאלון). עוד נרשם
14 שם "הגעתי באפריל" (סעיף 2 לשאלון). מדובר בהודאת בעל דין ברורה, ממנה עולה
15 שהתובע לא היה תושב ישראל לפני 4/24. התובע לא הוכיח כלל את הטענה שהעלה
16 בדיון המוקדם ובמהלך עדותו בעל פה לפיה השאלון מולא עבורו על ידי אדם אחר
17 (דברי ב"כ התובע בעמוד 2 לפרוטוקול; עדות התובע בעמוד 11 לפרוטוקול): ראשית,
18 מדובר בטענה כבושה עת שהתובע לא טען טענה זו כלל בתצהירו. שנית, בעדותו בעל
19 פה טען שאשה בשם רחל, רעייתו של מי שהתובע שוכר ממנו כיום דירה, היא שמילאה
20 את השאלון עבורו. אלא שטענה זו לא הוכחה, עת שאותה אשה לא זומנה כלל לעדות.
21 בנוסף, התובע אישר בעדותו שהפרטים שמולאו בשאלון מולאו על פי מידע שהוא מסר
22 (עדות התובע בעמוד 11 לפרוטוקול). טענתו לפיה יתכן שמי שמילאה את השאלון
23 שגתה במילוי הפרטים – היא טענה בעלמא שלא הוכחה, ונחלשת מאוד בשים לב לכך
24 שבשאלון הופיעו כמה פעמים נתונים כפי שפורטו לעיל, ולא רק פעם אחת, מהם עולה
25 שהתובע ביקש לעלות ארצה ועשה זאת רק ב- 4/24.
- 26
- 27 12. לא רק השאלון מחליש מגרסת התובע לפיה הוא תושב ישראל מאז 2014. רבקה
28 הציגה בפני הנתבע במספר הזדמנויות, גרסות שהועלו על הכתב מהן עלה שהתובע
29 אמנם בן זוגה, אך אינו מתגורר בקביעות בישראל (העתק מהגרסות האמורות צורף
30 להודעת הנתבע מיום 11.3.26). בשל העובדה שרבקה נפטרה לפני שהחל ההליך
31 המשפטי כאן, לא ניתן היה לזמנה לעדות בעניינים אלו. חרף זאת, אין בכך להפוך את
32 גרסותיה אלה בכתב ללא קבילות כראיה בהליך כאן. ראשית, מדובר בהודעות שמסרה

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 64847-09-25

- 1 רבקה לנתבע, במסגרת בקשותיה לתשלומי גמלאות על ידי הנתבע, וככאלה חובה היה
2 עליה לכלול בהן מידע אמיתי כדי לאפשר לנתבע לקבוע את זכאותה לאותן גמלאות
3 (סעיף 19 לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א – 1980; סעיף 327 לחוק). שנית, מדובר
4 בגרסות דומות שניתנו במספר הזדמנויות, ומשכך הן מחזקות אחת את השניה.
5 שלישית, אין טענה של מי מהצדדים שלרבקה היה רצון להציג מצג שווא בגרסות אלה.
6 כל אלה מביאים למסקנה שקיימת הסתברות גבוהה שהעובדות בגרסותיה האמורות
7 של רבקה – הן אמיתיות ולכן ניתן לקבלן כראיה (ע"א 601/68 **ביידר נ' לוי**, פ"ד כג(1)
8 594, 599 (1969)).
- 9
- 10 13. בדו"ח פעולה וזכרון דברים מיום 16.4.15 שערך חוקר הנתבע, צויין שבביקור
11 שערך ביום 14.4.25 בבית אמה של רבקה, פגש בתובעת והיא מסרה לו בין היתר שהיא
12 מתגוררת עם אמה, וכי התובע מבקר מדי פעם; והיא והתובע אינם מתגוררים יחד
13 מאחר והתובע מתגורר באיטליה ורק מגיע לבקר בארץ. בהודעה שמסרה רבקה לחוקר
14 הנתבע ביום 14.6.15, מסרה בין היתר כי התובע מתגורר ברומא ועוסק בשיווק בגדים
15 בחו"ל; כי הם לא ביחד מאחר והוא עובד בחו"ל; וכי התובע מגיע לישראל כשיש
16 אירועים כגון יום הולדת של בתו או בנו, או בינואר כאשר יש פחות עבודה וכן באוגוסט.
17 בהצהרה מיום 28.6.15 לפקיד התביעות בנושא הבטחת הכנסה מסרה רבקה, בין
18 היתר, שהתובע נמצא היום באיטליה והוא מגיע לביקור כשילדיו הגדולים יש ימי
19 הולדת וכן בפסח; וכי הוא חושב לבוא לישראל ולגור כאן. בהצהרת הורה יחיד שמסרה
20 רבקה בחודש 9/16, ציינה בין היתר כי התובע מתגורר באיטליה ובקיבוץ אושה; כי
21 רבקה מתגוררת עם אמה; וכאשר התובע נמצא בארץ הוא לוקח ומחזיר את הילד
22 לפעמים מבית ספר. בתביעה לגמלת הבטחת הכנסה משנת 2017 ציינה רבקה בין היתר
23 כי התובע חי באיטליה. בהצהרה מחודש 5/21 של רבקה שניתנה לצורך בדיקת זכאותה
24 לגמלת הבטחת הכנסה, ציינה רבקה כי אינה מתגוררת עם חבר לחיים או בן זוג.
25 בתביעה למענק לימודים שהגישה רבקה בחודש 9/22 ציינה בין היתר שיש לה בן זוג
26 שחי באיטליה ומגיע מדי פעם לארץ.
- 27
- 28 14. מגרסות אלה של רבקה, שהאחרונה מהן היא מחודש 9/22, עולה בבירור
29 שהתובע לא התגורר בישראל דרך קבע בכל התקופה שקדמה לחודש 9/22. תחת זאת,
30 הוא חי באיטליה. נוכחותו בישראל בתקופה זו היתה באמצעות ביקורים מעת לעת.
31 גרסות אלה של רבקה תומכות בגרסת התובע בשאלון לבדיקת תושבות שמילא, ממנה
32 עלה שהתובע השתקע בארץ רק ב- 4/24.

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 64847-09-25

1
2 15. גרסתם לעיל של התובע ושל רבקה, ממנה עולה כי עובר ל- 4/24 לא היה התובע
3 תושב ישראל, זוכה לתמיכה מהתקופות בהן שהה התובע בפועל בישראל (מוצג ג' 2/ ;
4 תעודת בירור פרטים על נוסע שהונפקה על ידי משרד הפנים ביחס לתובע – העתקה
5 צורף לתצהיר התובע). כך, למשל, בשנת 2015 שהה התובע בחו"ל כמעט 200 ימים.
6 בשנת 2016 שהה בחו"ל כמעט 230 ימים. בשנת 2017 שהה כ- 180 ימים בחו"ל. בשנת
7 2018 שהה בחו"ל מעל 200 ימים. בשנת 2019 שהה בחו"ל כ- 240 ימים. כך, למשל,
8 בשנת 2020 נסע התובע לישראל ומחוצה לה 11 פעמים, ושהה בחוץ לישראל 287 ימים,
9 בממוצע 26 ימים בכל נסיעה לחו"ל. כך, למשל, בשנת 2021 נסע התובע מחוץ לישראל
10 4 פעמים, ושהה מחוץ לישראל 146 ימים, בממוצע 36 ימים בכל נסיעה לחו"ל. כך,
11 למשל, בשנת 2022 נסע התובע לישראל ומחוצה לה 10 פעמים, ושהה בחוץ לישראל
12 205 ימים, בממוצע 20 ימים בכל נסיעה לחו"ל. כך, למשל, בשנת 2023 נסע התובע
13 לישראל ומחוצה לה 16 פעמים, ושהה מחוץ לישראל 150 ימים, בממוצע 9 ימים בכל
14 נסיעה לחו"ל. נתונים אלה מלמדים שבתקופה שקדמה לשנת 2024 שהה התובע את
15 עיקר השנה הקלנדרית או חלק ניכר ממנה- בחו"ל ולא בישראל, באופן המחליש מאוד
16 מטענתו שהיה תושב ישראל עוד משנת 2014. רק בשנת 2024 ניכר שינוי בנתונים אלה:
17 עד חודש 4/24 שהה התובע בחו"ל פעמיים, בכמות מצטברת של 78 ימים. אולם החל
18 מחודש 4/24 חל שינוי בדפוס היציאה לחו"ל: החל מחודש זה יצא התובע לחו"ל 3
19 פעמים, בסך מצטבר של 41 ימים, כך שאת מרבית התקופה מ- 4/24 ועד תום השנה –
20 שהה בישראל. בשנת 2025 יצא התובע לחו"ל שלוש פעמים בלבד, בכמות מצטברת של
21 52 ימים. היינו, גם בשנת 2025 שהה התובע את עיקר השנה הקלנדרית בישראל.

22
23 16. התוצאה היא שעד 4/24 לא ניתן לראות בתובע תושב ישראל. מבחינה
24 אובייקטיבית – שהותו בישראל עד 4/24 היתה בהיקף כזה ששולל מסקנה שמירב
25 הזיקות של התובע הן לישראל. כעולה מגרסותיה של רבקה, שהותו של התובע בישראל
26 היתה במסגרת ביקורים, אך לא במסגרת תושבות בישראל. גם מבחינה סובייקטיבית
27 – כעולה מגרסת התובע בשאלון התשובות – אף התובע עצמו לא ראה בו תושב ישראל
28 לפני 4/24.

29
30 **יש לראות בתובע תושב ישראל מאז 4/24**
31 17. כאמור, החל מ- 4/24 שהה התובע ישראל באופן המאפשר לראות בו תושב
32 ישראל. לכך מצטרפת העובדה שלתובע היו בתקופה זו זיקות שונות לישראל. זיקות

בית הדין האזורי לעבודה חיפה

ב"ל 64847-09-25

1 מסוג אחד הן זיקות רכושיות: לתובע דירה בבעלותו בפתח תקוה (סעיף 9 לתצהיר
2 התובע; עדותו בעמוד 13 לפרוטוקול; העתק רישום מפנקס הבתים המשותפים ובו
3 עיגון לכך שלתובע זכויות במקרקעין בפתח תקוה – צורף לתצהיר התובע); הוא שכר
4 בשנת 2024 דירת מגורים בהרצליה (מוצג נ/1; עדות התובע בעמוד 10 לפרוטוקול); יש
5 ברשותו חשבון בנק בישראל (סעיף 15 לתצהיר התובע; דף חשבון על שמו של התובע –
6 צורף לתצהיר התובע); וברשותו רכב בישראל (העתק רשיון רכב צורף לתצהיר התובע).
7 זיקות מסוג שני הן זיקות משפחתיות: לתובע שני ילדים, מנישואים קודמים, שחיים
8 בישראל ועמם הוא מצוי בקשר (סעיף 7 לתצהיר התובע; עדותו בעמוד 11 לפרוטוקול).
9 בנוסף, התובע היה בזוגיות עם רבקה, עד שהלכה לעולמה ב-3/25. לצורך ההליך כאן
10 אינני נדרש לקבוע האם מדובר היה בידועים בציבור או לא, ודי בכך ששוכנעתי שהם
11 ראו עצמם כבני זוג. על זוגיות זו העידה רבקה עצמה (הודעת רבקה לחוקר הנתבע מיום
12 14.6.15 – שורות 51-56; תביעה למענק לימודים שהגישה רבקה בחודש 9/22 – שם
13 ציינה בין היתר שיש לה בן זוג שחי באיטליה ומגיע מדי פעם לארץ) וגם בני משפחה
14 בפרט ביחס לתקופה החל מ-4/24 ואילך (עדות אריאלה בעמוד 15 לפרוטוקול; סעיף
15 3 לתצהיר אריאלה; הודעת אריאלה לחוקר הנתבע מיום 12.8.25 – שורות 5-7; עדות
16 עדי בעמוד 16 לפרוטוקול). זיקה חשובה נוספת הוא הבן הקטין. הוא מתגורר בישראל
17 אצל אריאלה והתובע שומר עמו על קשר יום-יומי (עדות התובע בעמוד 12 לפרוטוקול;
18 עדות אריאלה בעמוד 15 לפרוטוקול). מדובר בקטין שהתייתם מאמו, רבקה, ובנסיבות
19 אלו מתעצמת זיקת התובע לישראל בגלל הבן הקטין.

20
21 18. נכון הדבר שהתובע לא הוכיח שמאז 2024 הוא עובד בישראל בין כעצמאי או
22 כשכיר. אלא שבכך אין לאיין את הזיקות של התובע לישראל מאז 4/24. ממילא לא
23 מדובר בתנאי הכרחי כדי לקבוע שמירב הזיקות הן לישראל, בפרט לא אצל תובע שהוא
24 בן 65 שנים כיום.

סיכום

25
26
27 19. התביעה מתקבלת, באופן שיש לראות בתובע – לצרכי החוק ולצרכי חוק ביטוח
28 בריאות ממלכתי – כתושב ישראל החל מחודש 4/24 ואילך.

29
30 20. מאחר והתובע יוצג על ידי הלשכה לסיוע משפטי, אין צו להוצאות.

31

